

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Sobotę dnia 14 Czerwca r. s. 1819 roku.

Observacje meteorologiczne.	Czas obserwacji	Wysokość Barom.	wys. Ther. Reau	Wiatry.	Odmia. w powie
	dnia 13 godz. 5 z połn.	27 cal. 8, 2 lin.	+ 17, stopn.	Zachodni	Pochmurze
	— 13 godz. 10 wiecz.	27 — 8, 0 —	+ 15, 5 —	Połudn.	Deszcz
	— 14 godz. 5 z rana	27 — 8, 5	+ 12, 5, —	Zachodni	Pochmurne

FRANCYA

(z gaz. berl.) Paryż dnia 30 maja. Wczorą w izbie niższej przystąpiono do dalszego roztrząsania budżetu ministerium spraw wewnętrznych, i zaczęto od artykułu publicznego oświecenia, na który przeznaczono 2,800,000 fr.. Hrabia *Marcellus* zgadzał się na tę summe, ale żądał nayusilniey poprawy edukacyi. Uskarżał się na organizacyą wyższych i niższych szkół, na obojętność względem religii, i żądał, aby młodych ludzi uczynić wprzódz roztrępnymi a potem już uczonymi. Pan *Cuvier* bronił terażniejszego porządku nauk, oraz uniwersytetu, który nad tém czuwać powinien. Wyrzcił, że jest 25,000 nauczycielów, którzy znają swój obowiązek i gorliwie go wypełniają, że edukacya publiczna jest dobra, ale nie jest taką domową; że rodzice sami psują pracę nauczycielów. *La Fayette* bronił rodziców, nie zwalając jednak winy na uniwersytet. Rozumiał on, że wina ta znajduje się w samey młodzieży. — Na artykuł: *umiejętności i sztuk*, przeznaczono w budżecie 1,580,000 fr.. Na nadzwyczajne wydatki 220,000fr.—Artykuł o *duchowieństwie* (na który wyznaczono 22,300,000 fr, nie licząc 4,700,000 fr, na pensye, które skarb wypłaca) dał powód do wielu rozpraw. Pan *Ponsard* mówił za niższą klasą duchownych, która źle jest opatrzona, gdy tymczasem prafaci prócz innych znacznych dochodów po 25,000 fr. pobierają. Życzył, ażeby 116,214 fr, które w przeszłym roku przeznaczone były dla Biskupów czasu pobytu ich w Paryżu, poszły na wsparcie ubogich starych i chorych duchownych. Pan *Lainé*, który naówczas był ministrem, usprawiedliwiał owczesne użycie pieniędzy, i dowodził, że wyższe płace służyły po większey części na danie pomocy ubogim. Ze w całej Francyi jest tylko jeden Arcybiskup, który 25,000 fr. pobiera, 17 biskupstw jest wakujących. Zakończył rachunkiem, że chcąc dodać każdemu z niższego duchowieństwa po 100 fr., potrzebaby 2 milionów. Nakoniec, prócz summy żądanej dla duchowieństwa katolickiego, zgodzono się jeszcze na 500,000 fr. dla duchowieństwa ewangelickiego.

Udarowani przebaczeniem i wolnością powrótu do oyczyzny, członkowie byley konwencyi, *Echasseriaux*, *Foucher* i *Thabaut* głosowali za śmiercią *Ludwika XVI*; *Lemailland* za uwięzieniem. Hrabia *Real* był dawniey dy-

rektorem policyi, a Baron *Pommereul* jeneralnym dyrektorem handlu xięgarskiego. Żołnierz Szwajcarski, który 60 letniego *Mera Montigni* pobił, a na zięcia jego do pałasza się porwał i kobietę jedną skaleczył, osądzony został na rok więzienia; bardzo umiarkowaną karę. Regimenta Szwajcarów mają prawo składać we Francyi sąd woyskowy i wykonywać jego wroki na przestępnym, którzy do nich należą. Głośno się przeciw temu uskarżają.

Lord *Whithworth* opuszczając Paryż, nieukontentowany ze straconego tam czasu, oświadczył, że nie może zrozumieć Francuzów. Co też do niego i nienależy. Trzey Xiążęta nasi, byli u niego nawzajem osobiście z pożegnaniem.

Jenerał porucznik Hrabia *Morand* stanął sam przed sądem w *Strasburgu*, dla bronienia się od zapadłego przeciw niemu zaocznego wyroku.

W miasteczku jedném, we Francyi południowej, dwóch missyonarzy mówiło na kazaniu przeciw *Wolterowi* i *Rousseau*. Nakoncu wyzwali wszystkich, ktoby chciał stanąć w ich obronie. Wystąpił wprawdzie jeden człowiek, ale sprawy obudwoch umyślnie tak źle bronił, że się natychmiast za zwyciężonego oświadczył, i zaczął głośno wołać: że swego *Woltera* i *Rousseau* na ogień wrzuci. Odgłos ogień! ogień! dał się powszechnie słyszeć, i rozumiano przez niejaki czas: że się gdzieś w mieście zapalił.

Paryż, dnia 2 czerwca. Wyjazd dworu do *St. Cloud* został nanowo odłożony, chociaż Król masię dość dobrze. Wyjazd ten ma nastąpić aż po zamknięciu posiedzeń obu izb około połowy terażniejszego miesiąca.

Nie ma jeszcze pewności czy koronacy odprawi się w kościele *N. Panny* czy *ś. Gienowety*.

Mówią, że święta ampulka (*la sainte ampulle*) ze świętymi olejami do namaszczenia, znaleziona została i że była zachowan przez *Kardynała Arcybiskupa Perigord*.

Gazety *Journal de Paris. des Débats* i inne, umieszczają wyjątki z mowy Pana *Bignon* w sprawie wygnańców, i dodają swoje uwagi. „Jest jeszcze (mówi *P. Bignon*) argument jeden za sprawą wygnańców, który przytoczyć w czasie ważnym i nader niebezpiecznym sama tylko godna uzalenia przeciwność mię wstrzymała; straszliwy argument, który w mieyscu

tém przełożyć lękom się, który dla dobra rządu zamilczeć wolę. Milczeć o nim będą: wypuszczona strzala nie powróci już do cięgiwy. Nie użyję dziś tak niebezpieczney broni, chyba się wtedy do niej wezmę, kiedy niezwalczony opór ministrów zmusi mię do tak surowey powinności."— Gazety wyzywają mowcę ażeby mówił i zapytują go, jakazby to była tak wielka tajemnica, tak mocny argument, taka strzala, którą trzyma napiętą, a jednak wypuścić nie chce? Postępowanie publiczne, jest pierwszym przymiotem rządu francuzkiego; i dla tego nie należy się obawiać oszczerstwa, gdyż się wśród jasnego dnia okazać i na światło słoneczne wystawić musi. Oszczerstwo pod tym pozorem, że ktoś chce milczeć, że mógłby coś powiedzieć, że miałby co odkryć, byłoby niebezpiecznym obrótem, gdyby nie był tak spowszedniałym i tak śmiesznym. Pan *Bignon* proszony jest, ażeby z tajemnicą swoją jaknajprędzej wystąpił. Wypadałoby litować się nad takim rządem, któryby drzeć musiał przed jakąś tajemnicą i byż wdzięcznym temu, ktoby się z nią nie wygadał.

Mimo wstawienie się Xięcia *Angouleme*, udarowanie przebaczeniem jenerała *Grouchy* i Xięcia *Bassano* odłożone zostało.— Mówią, że jenerał *Andreossy* mianowany będzie posłem w *Konstantynopolu*, a marszałek *Suchet* zmieni margrabiego *la Tour Dupin* w *Bruxelli*.

Jenerał porucznik *Dubreton* otrzymał dowództwo 5tej dywizyi wojskowej, i uda się wkrótce do *Strasburga*.

(z *Korr. hamb.*) W *Awenionie* wielka liczba mieszkańców weszła do bractw duchownych, które przybrały nazwiska, białych, czarnych i szarych pokutników. Biali, między którymi się najmajętniejsi znajdują, okryci są od stop do głowy worem całą postać okrywającym i tylko na oczy wycięte są dwa otwory. Każde z tych bractw ciągnie naprzemian z processyą do krzyża niedawno przez misyonarzów postawionego, który kosztuje 15,000 fr.

Do *Bordeaux* przybył na okręcie amerykańskim naczelnik narodu *Oneidas* ze siedmiu swych krewnych, którzy chcą odprawić podróż w Europie.

Gdy wiadomość ta, że *Tunis* zajęte zostało przez Algierczyków i że się tam prędko rewolucya zrobiła, przyszła tu z miejsca zapowietrzonego, témsamém sprawiedliwie ją pod kwarantaną oddadź należy.

Gazeta *Quotidienne*, w pochwalney mowie swey dla Szwajcarów, sławi miłość oyczyzny i odwagę *Wilhelma Tell*, i słusznie. Ale, wyraża gazeta *Liberal*, cóż uczynił *Wilhelm Tell*? Z orężem w ręku obcych z kraju wypędził. Cóżby mogła powiedzieć gazeta *Quotidienne*, a nawet cóżby miał przeciw temu zarządzić trybunał królewski, gdyby kto Francuzom poradził, póysdź za przykładem *Wilhelma Tell*?

Gazette de France zamienia się coraz bardziej na gazetę opozycyjną, a *Journal de Paris* na ministeryalną.

(z *Zusch.*) Podług nowego rozrządzenia, projektowane obozowanie woysk na pograniczu naszym, ma byż wstrzymane. Zdaje się, że prosty ten z siebie środek wojskowy mógłby

zwrócić uwagę obcych mocarstw, i dla tego zaniechany został.

Zapewniają, że za poradą lekarzy zrobiona była pewney wysokicy osobie operacya, po której jest wolną od wszelkiego niebezpieczeństwa.

W Ł O C H Y.

Podług naynowszych wiadomości, Oyciec święty ma byż tak słaby, że do sprawowania wszelkicy czynności nosić go potrzeba. Wielu Kardynałów ubiega się już o jego stolicę. Rozumieją, że naybliższym nadziei swoich jest Kardynał *Fontana*. (z *gaz. Zusch.*)

A N G L I A

(z *gaz. Zuch.*) Londyn, dnia 26 maja. Poseł nasz w *Paryżu* miał otrzymać d. 20 t. m. polecenie, zapytać Króla francuzkiego, z jakicy przyczyny pochodzi przepelnianie woysk i zgromadzanie ich we dwa korpusy. Dwór berliński miał także uczynić podobne zapytanie. Oczekujemy za pierwszą okazyą odpowiedzi gabinetu paryzkiego.

Swedzki poseł w przeciągu dwóch tygodni zaproszony był trzy razy na posiedzenie rady stanu.

S Z W E C Y A.

(z *Korr. hamb.*) Sztokholm, dnia 1 czerwca. Jutro zrana Król Imé wyjedzie ztąd do obozu w *Skanii*. Dnia 8 t. m. będzie N. Pan w *Bekaskog* u Królewica następcy, gdzie zabawi przez dwa dni, a d. 11 przybędzie do *Harvads-Kloster* pod *Bonarps-Hed*. Po ćwiczeniach obozowych d. 25 t. m. Król Imé używać będzie przez niejaki czas kapieli morskich.

Podług wyroku królewskiego, w czasie oddalenia się jego do *Skanii*, utworzy się tu Re-jencya, którą składać będą: minister sprawiedliwości, Hrabia *Cyllenborg*, i Rady stanu Hrabowie *Rosenbald*, *Lagerbring* i *Mörner*. Stanowić ona będzie we wszystkich sprawach potocznych, a w ważniejszych odbierze szczególną instrukcyą od Króla.

(z *Zuch.*) W Norwegii zdarzają się od niedawnego czasu bardzo częste pożary. Król kazał z tego powodu mieć baczne oko na cudzodziemców.

D A N I J A.

(z *gaz. berl. i Korr. hamb.*) Kopenhaga, dnia 5 czerwca. Zgromadzona dla ćwiczeń wojskowych milicya, po przeznaczonym do tego czasie 20 dni, nie powróci do swych domów, ale do dalszego rozkazu zostanie przy swoich regimentach i korpusach.

Swedzki goniec, Hrabia *Thott*, przybył tu z *Malmoe*.

Na szwedzki rachunek zakupiono tu znaczną liczbę koni.

H I S Z P A N I J A.

Gazeta ryska *Zuschauer* zawiera z Londynu, pod 26 maja: "Naynowsze wiadomości z Hiszpanii donoszą, że Król jest chory, ale razem też, że się robią wszystkie przygotowania do jego zaślubiń, które mają nastąpić w miesiącu wrześniu."

Ukaz JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnącego całą Rossyą, z Wileńskie-
go Gubernialnego Rządu.

Wypełniając Ukaz Rządzącego Senatu z dnia 19 marca terażniejszego roku za N. 827 i nastąpiły, z wyrażeniem przedstawienia JW. Ministra skarbu, iżby prośby, objaśnienia i dołączenia do nich, podawane i przyjmowane były od prywatnych osób nieinaczej, jak na ustanowionym herbowym papierze, w tym rządzie, Rozkazali: Kopie wyżej wspomnianego Ukazu rządzącego Senatu, rozesłać do wszystkich powiatowych urzędów, także do mieskiej ziemskiej policyi, surowo zalecić wszystkim tym, a szczególnie pisarzom i rejentom Ziemskich i Grodz. Sądów, również Magistratom i Ratuszom zajmującym się najwięcej przyjmowaniem do przyznania i jawienia różnego rodzaju tranzaktów, plenipotencyi i innych dokumentów: imo, iżby prośby, objaśnienia i podług tutejszych praw, pozwy i manifesta, wszelkie dołączenia do nich na mocy wspomnianych ustaw, przyjmowane były od osób prywatnych nieinaczej jak na ustanowionym herbowym papierze; w przeciwnym zdarzeniu żadne prawne działanie następować niemają; i zdo, iżby wszystkie akta, pisane nie na właściwym, stosownie do rodzaju ich, herbowym papierze, jak przez urzędy poświadczonemi ani potwierdzonemi, tak też przez notaryuszów i meklerów dla wpisania do ciąg przyjmowanemi niebyły, i w ogólności żadney ważności nie miały, pod obawą rozciągnięcia odpowiedzialności za niewypełnienie tego, na samych sędziów, pisarzy, notaryuszów, regentów, meklerów i sekretarzy; dozór zaś nad ściśłem wypełnieniem wszystkich przepisów wyrażonych w Ukazie, poruczyłwszy Powiatowym Strapczym, i posławszy do nich o tém Ukazy, zalecić, iżby o każdym uchybieniu natychmiast donosili Rządowi, dla pociągnięcia wykraczających do odpowiedzi podług prawa; a dla powszechney wiadomości wszystkich o niniejszem urządzeniu, zalecić Mieskim i Ziemskim Policyom, ażeby najdokładniey opublikowane było, nadto kopie niniejszey rezolucyi, z przyłączeniem Ukazu Rządzącego Senatu, posłać przy piśmie do Redakcyi Gazety Kuryera Litewskiego dla wydrukowania w teyże gazecie, a nakoniec Kopie tego Ukazu dla należyte-
go wypełnienia, rozesłać przy komunikacyi do Kommissyi ustanowioney dla urządzenia interesów Radziwiłłowskich, do Sądów Granicznych Guberskiego Appellacyynego i powiatowych, tudzież do Wileńskiego i Zmudzkiego duchownych Konsystorzów i do Głównego Sądu Departamentu Tymczasowego. Dnia 24 Maja 1819 roku. Sekretarz Nowicki

Kopia

Ukaz JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnącego całą Rossyą z Rządzącego Senatu, Wileńskiemu Gubernialnemu Rządowi.

Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI, Rządzący Senat wysłuchawszy przedstawienia P. Ministra Skarbu, w którym wyraził: iż postanowieniem 1812 roku lutego 11 dnia, naznaczone są nowe ceny i porządek używania herbowego papieru prostego, oraz na zapisy wieczyste, wezle i obligi. Dla zabezpieczenia dochodu od takowego papieru w § 18, tego postanowienia, między innemi przepisano: wszelkie dokumenta wieczyste nie powinny być zawierane i nie mogą mieć prawney ważności i mocy, jeśli nie będą pisane na herbowym papierze odpowiedzającego waloru. A gdy przy wydaniu tego postanowienia, zostawała znaczna ilość herbowego papieru dawniejszey ceny: zatem najprzód dla dobra Skarbowego interessu, powtóre dla niemożności w krótkim czasie przygotowania i opatrzenia wszystkich Guberni dostateczną ilością nowego papieru, pozwolono używać dawniejszego, z pobieraniem opłaty podług nowej ceny, i poświadczaniem tego na każdym arkuszu przez nadpis. Lecz środek ten użyty był tylko doczasu, i stosował się jedynie do tego papieru, który wówczas zostawał rzeczywiście w Skarbie, i nieposzedł jeszcze w ręce prywatnych. W późniejszym czasie, papier herbowy wszystkich gatunków, w urządzeniu wyrażonych, przygotowany w dostateczney ilości i rozestany dla sprzedaży do Guberniów został. Wtenczas już ustala potrzeba użycia dawniejszego papieru z nadpisami. Zatem na początku 1814 roku, Minister zalecił Izdom Skarbowym i Expedycyom, ażeby takowych nadpisów zaprzestano, i razem przedstawił Rządzącemu Senatowi dla zalecenia wszystkim Urzędom i osobom, iżby prośby, umowy i w ogólności wszelkie nanowo zawierane dokumenta, odtąd nieinaczej pisane i przyjmowane były, jak na papierze tego sztepla, iaki podług urządzenia względem herbowego papieru, na każdy rodzaj spraw, był przeznaczony. Na takowe przedstawienie w miesiącu marcu tegoż roku, nastąpił Ukaz Rządzącego Senatu. Z tém wszystkiem z doświadczenia okazało się, iż i teraz nawet często prośby i żaloby, podają się osobliwie do Departamentów i Kancellaryi Ministerystw, na papierze niższej ceny od ustanowioney, a niekiedy i na prostym. Akta zaś piszą się i zeznają na urzędach sądowych i zwierzchniczych, a nawet przez meklerów i notaryuszów przyjmowane bywają dla wpisywania do ciąg, na papierze niższej ceny od ustanowioney, z odebraniem dodatkowej opłaty i poświadczaniem tego przez osobny nadpis. Przez co, w pierwszym razie Skarb traci należny jemu dochód bez powrotu, a drugim nietylko bez żadney potrzeby zatrudnia się rachunkami, lecz i samo wnoszenie uzyskanych tym sposobem pieniędzy, nie może być zupełnie ubezpieczone. Zeby więc zapobiedz temu wykroczeniu z ogólnych prawideł, i zabezpieczyć należący Skarbowi dochód od herbowego papieru, prosił Rządzącego Senatu, czyli się niepodoba zalecić wszystkim Urzędom i osobom: 1) iżby prośby, objaśnienia i wszelkie dołączenia do nich tranzakta, podawane były od prywatnych osób nieinaczej, jak na ustanowionym herbowym papierze; w przeciwnym zaś razie, ażeby żadney, podług Ukazu 1797, grudnia 18 dnia nie miały ważności; 2) iżby wszelkie Akta, pisane, nie na właściwym rodzajowi ich,

herbowym papierze, stosownie do § 18, postanowienia 1812 roku lutego, 11 dnia, tak przez urzędy poświadczanemi ani potwierdzanemi, jako też od Notaryuszow i meklerow dla zapisania do xiąg przyymowanemi nie były, a w ogólności żadney ważności nie miały, pod obawą odpowiedzialności za niewypełnienie tego przez samych Urzędnikow i Sekretarzy, Meklerow i Notaryuszow. Przytém słuchali, iż stosownie do dawniejszego o tём przedstawienia tegoż Minist'a, Ukazem Rządzącego Senatu z dnia 18 marca 1814 roku zalecona była wszystkim jurydykcyom i Rządow Gubernialnym, ażeby prośby, umowy i wszystkie w ogólności nowe zawierane dokumenta, odtąd niemaczy pisane i przyymowane były, jak na papierze tego szępla, jaki dla każdego rodzaju spraw jest przeznaczony. ROZKAZALI: Stosownie do przedstawienia Ministra Skarbu, polecić PP. Ministrom, Kontrolerowi Państwa, Woijnym Jenerał-Gubernatorom, Sibirskiemu Jenerał Gubernatorowi, Woijnym Gubernatorom zarządzającym i cywilną częścią cywilnym Gubernatorom i Naczelnikom miast: a Gubernialnym Rządow i Naczelnictwom, kryminalnym, Cywilnym i Skarbowym Izdom, naysuruowicy powtórnie zalecić; 1) iżby prośby, objaśnienia i wszelkie dołączone do nich tranzakta, stosownie do Imiennego Ukazu dnia 18 grudnia 1797 roku, i NAWYŻEY potwierdzonego urzędzenia dnia 11 lutego 1812 roku, przyymowane były od prywatnych osob niemaczy, jak na ustanowionym herbowym papierze; w przeciwnym zas zdarzeniu, ażeby żadney ważności nie miały; 2) iżby wszelkie akta, pisane nie na właściwym ich rodzaju herbowym papierze, tak przez urzędy poświadczanemi ani potwierdzanemi, jako też od Notaryuszow i Meklerow dla zapisania do xiąg, przyymowanemi nie były, i w ogólności żadney ważności nie miały, pod obawą rozciągnięcia odpowiedzialności za niewypełnienie tego na samych Urzędnikow i Sekretarzy, Meklerow i Notaryuszow. Oczem dla wiadomości do wszystkich pomienionych Naczelnikow i do wszystkich Urzędow postać Ukazy, a do Najswiętszego Rządzącego Synodu i do Moskiewskich Departamentow Senatu, przestać uwiadomienie. Marca 19 dnia 1819 roku. Na autentyku podpisali: Ober-Sekretarz Eliasz Fedorow, Sekretarz Pawłowski, Powytczyk Fomin.

Zgodno z Oryginałem: Sekretarz Nowicki.

1. Od Rządu gubernialnego Wileńskiego ogłasza się: iż na zaspokojenie Skarbowey należności, za wziętey przez byłego podradczyka Łunca w sposobie pożyczonym, z prowiantskich magazynów: Konstantynowskiego, Michaliskiego i Wołożyńskiego, mąki czwórceci 2,098 i krup 153 czwórceci, także, 2414 worków niepowróconych do skarbu; w skutek zgłoszenia się główney połowey prowiantskiej Kommissyi 1szej armii, naznaczone w przedaź z publicznego targu, dane w ewikcyą za Łunca murowane domy, ocenione: w miasteczku Mecerzu żyda Cyrlszteyna rubli srebr. 8,068, a w mieście Szawlach żyda Hirszy Wulfowicza rubli 20,000, żydówki Nirykowej 20,964 rubli assygn.; azotym życzący nabydź takowe domy, zechcą przybydź dla licytacyi do tego gubernialnego Rządu na terminy: pierwszy dnia 1, drugi 5 a trzeci 12 mca augusta terażniejszego roku. Maja 30 dnia 1819 roku.

Sowietnik Ławrynowicz.

Sekretarz Kazimierz Nowicki.

1. Oświadczenie imieniem JP. Wincentego Grabowskiego Obywatela M. Wilna przeciwko JPP. Wincentemu, Franciszkowi i Józefowi Adamkowiczom braciom rodzonym wybywcom kamienicy pod N. 104 leżącej, tudzież JPP. Jakubowi Hahnowi opiekunowi i Karolowi Olszewskiemu executorowi, utrzymującym fundusz odpowiedzialności: wyprzedaź zał. kamienicy do Adamkowiczow dziedzictwem należney, w roku 1818 mca septembra 18 dnia nadała ewikcyą w prawie opisaną, na wszelkich funduszach jakie tylko obzał. Adamkowiczowie tak w ręku swym mają za wydanym jednoczasowem przez zał. delat. obligiem obzał. postługującym w części summy pro evicitione zastawion, iakie i w ręku obzał. opiekuna i executora są przez dekret Magistratu w roku 1818 mca augusta 9 dnia zrekonoskowane, i chociaż zał. delator przy obeymie kamienicy pewność takową dla siebie znalazł i oną prawem przyznanym przez obzał. zastrzegł, wszakże in tractu possydowania niniejszego z wielu stron zaklucnym zostaje zał. delator, jakoby za pretensye do

obzał. Adamkowiczow regulujące się i procederom w Magistracie, Policji i w Sądzie Gł. Departamentu 2go Wileń. assystować ex possesso znaglonym zał. delat. zostaje, przy ponaszaniu expens i między tём obzał. Adamkowiczowie na oblig za sumę pro evicitione zastawioną, wydany przez załgo znaczną część nadpłat przyjęli i stosownie do zastosowanych pretensyw przez różne osoby zał. delat. nie ma widoku odpowiedzialności. Jedna tylko pozostała nadzieja na summach dekretem Magistratu oczewistym na obzał. opiekunie i executorze z rekonoskowanych, a przez wyrok Sądu Gł. Departamentu 2go Wileń. niepodniesionych, ażeby więc obzał. Han opiekun i executor Olszewski uznani bydź dłużnemi dla obzał. Adamkowiczow summ takowych ewikcyą składających dla zał. delat. nieopłacali nikomu z obzał. ani też w układy na krz. w. lę nabywcy domu niewchodzili, a także by obzał. przez zał. delat. równie z datą nabycia wydanego w roku 1818 mca septem. 18 dnia wydanego, jako na ewikcyą zastawionego niepoważał się przekwac nabywać pod utratą waloru rzeczy, przez niniejsze oświadczenie zał. delat. ostrzega i o tak. m ostrzeżeniu przez Gazetę Kuryera Lit. do powszechney wiadomości, za dozwoleнием Sądu ogłosić przedsiębierze. Wincenty Grabowski.

Roku 1819 junii 9 dnia. Przed Sądem Ziem. Pttu Wileń. stanąwszy obecnie Adwokat Subsel. Wileń. W. Jan Zienkowicz takowe oświadczenie do Akt podał, i że one w Gazecie Kur. Lit. zamieszczone bydź może zaświadcza.

Ludwik Wollowicz Sędzia Ziem. Wileń. Mikołay Pomarnocki Sędzia Ziem. Wileń. Jakób Towiański Pisarz.

Przyjęto do Akt Ziem. Wileń. świadczę Jan Zienkowicz Regent.

1. Wyjeżdżają za granicę do królestwa Pruskiego Wileński Obywatel Zawelowicz Hermayze syn kupca 2giey Gildy Zawela Peysachowicza z Fiszelem Dawidowiczem Lewinsonem, i Służącym Chaimem Mowszowiczem, oraz z Dawidem Lewinsonem i Synem jego Nothko z służącym Josielem Leybowiczem. Junii 15 dnia 1819.

Wilno dnia 14. Czerwca 1819 roku.

3 Roku 1819 Mca Junii 6 dnia w Zurnale Sądu Głg Litewsko Wileńskiego Departamentu 2go Wremiennego zapisano—

Słuchali Prozby w Imieniu Generalowej Teodory z Piotrowiczow Vietinghoffowej przez Plenipotentę Szlachcica Ignacego Tomaszewskiego podaney, w której wyraża: że gdy z Dokumentow, jakie już są Generalowej Vietinghoffowej powrócone, wyświeca się: że wiele osob włada Gruntami i Attyencyami Maiątku Bortkuniszek, tak przez samowolne zabory, iako też za Dokumentami z natury praw iakoby przez Krzysztofa Vietinghoffa pod rokiem 1753 Mca 24, na tenże Maiątek Bortkuniszki wydanych, nie mniej za późniejszymi od Macieja i Anastazego Syrpowiczów, oraz od dalszych nastalemi, a takowe wszystkie, gdy wyrokiem Rządzącego Senatu NAYWYZEY potwierdzonym skassowane zostały, i na mocy tego, gdy Generalowa Vietinghoffowa wyrażonych Attyencyow poszukiwać będzie, wszakże dla wczesnego uwiadomienia wszystkich takowych nieprawnych possessorow, i gdyby oni niewiadomością nie wymawiali się, a przez to nieprzedłużali odpowiedzi u Sądu; dla tego składając Kopia Polską z wytłumaczenia Ukazu Rządzącego Senatu pod dniem 4. Marca idącego 1819 Roku wydanego; prosi o dozwolecie wydrukowania w Gazetach Kuryera Litewskiego — ROZKAZALI: Przychylając się do pobudek w Prośbie Geueralowej Vietinghoffowej wyrażonych, i gdy takowe żądanie Prawom nie jest przeciwne; zatym złożoną Kopia Polską z Ukazu Rządzącego Senatu, po należnym przez Tranzlatora o zgodności zaświadczeniu wydrukować w Gazetach Kuryera Litewskiego pozwoić.

Tomasz Umiastowski Prezydent Sądu Gł: Litt: Wileń: 2go Depar: Kawaler.

U tey Kopii Rezolucyi JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI
Sądu Głównego Litewsko-Wileńskiego Departamentu 2go
Wremiennego Pieczęć—

(L.S.)

Sekretarz Wacław Klukowski.

Poszlin Kop: 52 opłacono.

Nro 32.

Kopia Ukazu.

Ukaz JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnącego Wszech Rosyą z Rządzącego Senatu. Sądowi Głównemu Wileńskiemu Tymczasowego Departamentu — Rządzący Senat w ogólnym zebraniu Departamentu S. Petersburgskich wysłuchawszy nadesłane przez JO. Xcia Ministra Sprawiedliwości Generała Infanteryi i Kawalera Dymitra Iwanowicza Lobanowa Rostowskiego, dla należytego spełnienia 1mo: Imienny JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Ukaz Rządzącemu Senatowi na dniu 6. February idącego Roku objawiony, przez JO. Xcia Prezydenta Rady Państwa, Aktualnego Taynego Radcę pierwszey Klasy, i Kawalera Piotra Wasilewicz Ło puchina, w którym wyrażono: „JEGO IMPERATORSKA MOSC Opinią Rady Państwa w ogólnym zebraniu większością głosów przyjętą, w Sprawie o „Maiątek Bortkuniszki przez Generał Leutenantowę Vietinghoffowę u Podkomorzego Burby poszukującej się, Nay- „wyżey zatwierdzić raczył, i spełnić rozkazał.“ 2do: Opinią Rady Państwa w treści następney: Rada Państwa w Departamencie Cywilnych i Duchownych Spraw, i w Ogólnym Zebraniu, roztrząsała: 1mo: Rapport Rządzącego Senatu Ogólnego Zebrania S: Petersburgskich Departamentow, w Sprawie o Maiątek zowiący się Bortkuniszki przez Generał-Leutenantowę Vietinghoffowę u Podkomorzego Burby poszukującej się. 2do: Sam wywód sprawy niniejszey i 3tio Dokumenta złożone przez Vietinghoffowę przy Proźbie, Prezydentowi Rady Państwa podaney — „Departament Cywilnych i Duchownych Spraw, wyrażawszy w skład niniejszey Sprawy dostrzegł, że Vietinghoffowa dochodzi Maiątku Bortkuniszek za Prawem Sukcessyi odstąpionem Jey, przez Córkę w krótkim czasie zmarłą; i z powodu obojętności dwóch Dokumentow, w jedney dacie przez Krzysztofa Adama Vietinghoffa wydanych, lecz różnego znaczenia; za którymi, tenże Maiątek dostał się niejakiemuś Netelhorstowi, a od jego przechodząc z rąk do rąk, naostatek doszedł do Burby — Ze takowe objekta rozpoznawane były w Sądach Niższej Instancyi, i należność przyznana Vietinghoffowej została, tak przez Sąd Główny Wileński, jako też i przez 3ci Departament Rządzącego Senatu, a tylko wedle opinii Senatora Rezanowa większością głosów w Ogólnym Rządzącemu Senatowi Zebraniu przyjętey, Vietinghoffowie dawność przemilczeli; lecz względnie tey dawności, rzecz wyświeca się następnie: A) Podług Decyzyi Senatu, Vietinghoff w Ru 1757. znajdował się w Kraju Litewskim, nie zaś we Francyi, ponieważ prowadził proceder. — „O czem i przekonywają złożone ze strony Vietinghoffowej dowody; Mąż Jey, naydował się podczas siedmioletniej Pruskiej wojny w Armii Rosyyskiej Wolonterem, jako Officer Francuzki, i był rekomendowany za odznaczenie się w czasie zwycięstwa odniesionego nad Lewaldem; a wiadomo, że Feldmarszałek Apraxyn po zniesieniu Lewalda, odstąpił w Ru 1757. do Litwy; zatem i niepodpada wątpliwości, że Vietinghoff, zostając w służbie Francuzkiej, rozpoczął proceder w Litwie; korzystając z okazji odstąpienia Armii Rosyyskiej do tegoż Kraju, gdzie i on pod tę porę był — B) Wedle decyzyi Senatu, w Głównym Trybunale w Ru 1760. i 1761. zakroczyli niestanne wyroki, z powodu, że pozwy podawane były obecnie Vietinghoffowi; lecz on nie stawał, i przemilczał do 1774. Roku, w którym, lubo i wznowił sprawę w baley Generalney Konfederacyi, za Remissą której, Sąd Ziemiński Upitski naznaczył Jemu w Ru 1775. komportacją Dokumentow, lecz Vietinghoff nie złożył, i tak życie swe zakończył. — „Paszport Króla Francuzkiego świadczy, że Vietinghoff zostawał w służbie Francuzkiej do dnia 20. Nowembra 1763 Ru — nie ma więc wątpliwości w tém, żeby Woźniowie do powrotu jego w Ru 1764. do swojej Oyczyzny, mogli podawać obecnie Pozwy. — A że w Ru 1763. było bezkrólewie, które wylacza od dawności Rok cały; o czem wyjaśniono w Dekrecie Wileńskiego Głównego Sądu; a zatem, do Ru 1765. dawność na mocy Statutu i Konst: 1576. Ru nie przemilczana — a od Ru 1765. do 1774., w którym Vietinghoff wznowił sprawę, upłynęło, tylko lat 9 — Nadto jest widocznym, że do Ru 1774. Vietinghoff nie przemilczał dawności; a nawet czy mogłaby Generalna Konfederacya dopuścić w Ru 1774. Vietinghoffa do kontynuacyi procederu, jeżeliby przemilczał dawność, jakowey przeciwna strona (Syrpowicz) wówczas niedowodził — C) Na ostatek Senat wyraża, że Vietinghoffowa wznowiwszy w Ru 1791 proceder w Imieniu córki, i nie złożywszy dowodu żadnego o czasie zgonu męża, i o latach swey córki, przemilczała od Ru 1775. lat 16. — „Prawo dochodzenia córki Vietinghoffowny, od czasu dójścia Jey do lat zupełnych, przyznane zostało przez Sąd Główny Wileński w pełney mocy; i na tych samych dowodach, jakie składane były temuż Sądowi. — Lecz Ogólne Zebranie Rządzącego Senatu większością głosów, względnie tych dowodow postanowiło; że one składając się z partykularnych pisem, przez lat 30. były ukrytymi, i nie były składane w Powiatowym Sądzie — „Złożone zaś dopiero przez Vietinghoffowę Metryki, i dalsze Urzędowe Świadcetwa, znoszą wszelką w tém punkcie obojętność, zatwierdzając w tychże pismach zawierające się dowody, że Mąż Jey, będąc już Generałem Polskiej służby (z obowiązku której i niemógł sam osobiście stawać w Sądzie Ziemińskim Upitskim dla komportacyi Dokumentow, zwyczajnie w takim razie osobistą przysięgą stwierdzającą się), zszedł z tego świata w Ru 1777. i że córka jego chrzczona była w Ru 1775. — A co się tycze samych Dokumentow przez Krzysztofa Adama Vietinghoffa w Ru 1753. na Maiątek Bortkuniszki wydanych — 3ci Departament Rządzącego Senatu w postanowieniu swoim względnie ich wyraził, szczególnie; że one nie tylko okazują się w nastaniu swoim wątpliwymi, i fałszywymi; lecz nawet i nie były do Akt właściwego Powiatowego Sądu, gdzie maiątek leży, przeniesione; jak o tém zastrzeżone pra-

3ci Appellacyyny Departament 1go Oddziału.

„ wem pod nieważnością samych Dokumentow. — Takowe stosunki oparte na dowodach i okolicznościach z samey
„ istoty sprawy wynikłych, i na Dokumentach przez procedującą Vietinghoffową na utwierdzenie uprzednio złożonych
„ dowodow przez Ją, są dostatecznymi i do przekonania w tém, że ani sam Vietinghoff, ani Jego Sukcessorka nie
„ przemilczeli dawności w dochodzeniu majątku Bortkuniszek: Przeto Departament Spraw Cywilnych i Duchownych
„ uznał za rzecz sprawiedliwą, wyrok Rządzącego Senatu 3go Departamentu w tey sprawie nastąpił, utwierdzić w zu-
„ pełności, — Rada Państwa w Ogólném Zebraniu większością głosów postanowiła utwierdzić decyzję Departamen-
„ tu Cywilnych i Duchownych spraw. — A Rządzący Senat 3go Departamentu 1go Wydziału wyrokiem swoim w tey
„ Sprawie Ru 1817. Maja 30. nastąpił, postanowił następnie — „ Po skombinowaniu Dekretu Sądu Głównego Wileń-
„ skiego w tey Sprawie Ru 1808. Maja 23. nastąpił, którym prawa przedaźne pod R. 1753 Maja 24 dnia przez
„ Krzysztoffa Vietinghoffa i dalszych wybywców na Maiątek Bortkuniszki w Gubernii Wileńskiej w Pttcie Rosień-
„ skim leżący, wydane, skassował, i tenże Maiątek przysądził dla Generalowey Vietinghoffowey, za opłatą Burbie
„ złłch 11,000 z prozbami appellacyinemi natenże Dekret przyniesionemi, przez Podkomorzego Burbę od całego, a
„ przez Vietinghoffową o niesądzenie dla niey na Burbie kalkulacyi z dzierżawy Maiątku, o uznanie dla Burby po-
„ szukiwania od niey za 6cio różnemi Obligami summ, o nie przysądzenie prawnych kosztow, i o nieukaranie Burby
„ za użycie przez niego samego i Adwokata Jego nie przyzwoitych wyrazow w głosach i pismach w czacie odchodzą-
„ cey Sprawy podawanych, a uwłaczających honoru Jey i Familii Vietinghoffow, wyswieca się: że Dokumenta przez
„ Zgromadzenie Szlacheckie Kurlandzkie wydane, i do sprawy złożone, niewątpliwe przynoszą zapewnienie, iż Mąż
„ Generalowey Vietinghoffowey Jan Vietinghoff pochodzi z teyże samey Familii Vietinghoffow, z której byli Krzy-
„ sztoff Vietinghoff Dziedzic majątku Bortkuniszek, i przez którego jakoby wydane Szlachcicowi Kurlandzkiemu Netel-
„ horstowi w Ru 1753. na tenże majątek wieczyste Dokumenta, i podług takowych Dokumentow Mąż Generało-
„ wey Vietinghoffowey w procederze o skassowanie tychże wieczystych Dokumentow, dawności dziesięcioletniey nie
„ przemilczał; albowiem cały czas od datty oświadczenia przeciwko tymże Dokumentom w Ru 1757. uczynionego,
„ jaki upłynął do 1774 Roku, w którym rozpoczęty proceder został, na mocy Prawa Statutu Litewskiego z Roz: 3
„ Ar. 45. wyłączony być powinien od dawności, dla tey mianowicie przyczyny, że on się znajdował pod tę porę
„ w służbie Zagranicznej, jak równie i dla zaszłych w témże czasie okolicznościow w kraju Polskim — a same Do-
„ kumenta przez Krzysztoffa Vietinghoffa jakoby Netelhorstowi w Ru 1753 na Maiątek Bortkuniszki wydane, okazu-
„ ię się; nie tylko w nastaniu swoim wątpliwe i fałszywe, gdyż podpisy na nich rąk tak samego wybywcy Vie-
„ tinghoffa, jako też iednych i tychże samych świadkow, i przyłożone przez nich pieczęci, są między sobą niezgodne,
„ ale nawet nie są do Akt właściwego Powiatowego Sądu, gdzie majątek leży, przeniesione; jak o tém zastrzeżono
„ prawem Statutu Litewskiego Ar: 1. i 2go z Roz: 7. i Konst: 1768 Ru pod nieważnością samych Dokumentow —
„ Zatem Dekret Sądu Głłgo Wileń: w Ru 1808 Maja 23 dnia zapadły, w tém, aby majątek Bortkuni-
„ szki wybyty przez Netelhorsta nieprawego Dziedzica, dziś we władaniu Burby Podkomorzego będą-
„ cey, zwrócony został za Cessją od córki Wdowie po Generale Vietinghoffie, pochodzącym z jedney
„ Familii z Krzysztoffem Vietinghoffem, a przeto mającym prawo do Sukcessyi po nim, i który w do-
„ chodzeniu takowego majątku nie przemilczał dawności, a to za opłatą dla Burby oznaczonych w tym
„ Dekrecie złł: 11,000, utwierdzić; wyjąwszy naznaczoną dla Generalowey Vietinghoffowey przysięgę
„ na utwierdzenie pochodzenia męża iey z Familii tych Vietinghoffow, którzy władali Maiątkiem Bort-
„ kuniszki, albowiem takowa przysięga przy dowodach pisma utwi. rządzających takowe pochodzenie,
„ jest zupełnie nie potrzebna; a nawet i Burba o nie naznaczenie oney w Sądzie Ziemijskim Upit-
„ skim, oświadczaiąc tylko appellacją, pozwu o to do Sądu Głównego nie wyniosł — A jako majątek
„ Bortkuniszki, jak wyżej dowiedziono, należący do Familii Krzysztoffa Vietinghoffa, dzierżeli posseso-
„ rowie obcy, za Dokumentami nie mogącemi dla nich tegoż majątku nadać własności, i aby takowy
„ majątek u nich naydował się oprócz Aktow wieczystych, pod zastawą, na to nie złożono żadnego
„ Dokumentu prawnego: przeto z powrotem dla Generalowey Vietinghoffowey majątku Bortkuni-
„ szek, dozwoić prawnym porządkiem dochodzić od kogo należy swoich strat ztąd poniesionych; rów-
„ nie i Podkomorzemu Burbie, u którego majątek Bortkuniszki do datty niniejszego wyroku Senatu
„ znajduie się w possessyi, dozwoić zdetrunkować z dochodow majątku Bortkuniszek,
„ w ciągu nieprawego władania pobieranych, wszelkie wydatki jakie okażą się istotnie przez niego
„ poniesionemi dla ulepszenia samego majątku na korzyść prawnego Dziedzica uważać się powinny, i
„ udowodniać należność sobie kapitałow na tém majątku hipotekowanych za skryptami i podobnego
„ rodzaju Dokumentami przez aktualnych Dziedzicow wydanemi; Dekret zaś Sądu Głównego, który
„ nie mając złożonego przed sobą prawa zastawnego, uważa majątek Bortkuniszki pod zastawą, a przez
„ to uwalnia nieprawych Possessorow od kalkulacyi z dochodow, odwołując się do Konst: 1766. Roku
„ o majątkach pod zastawą będących, w tém razie niewłaściwie użytey podnieść; Co się zaś tycze
„ expensow prawnych przez tenże Sąd dozwoionych dla Generalowey Vietinghoffowey poszukiwać na
„ Burbie, a razem dla niego wynadgródenia za ulepszenie majątku, więc i w tém punkcie, gdzie są
„ połączone różnogatunkowe między sobą pretensye, co mianowicie jest przeciwko Konstytucyi 1726
„ decyzję tegoż Sądu skassować, zostawując dla Generalowey Vietinghoffowey dochodzenie takowych
„ wydatkow ustanowionym prawnym porządkiem, oddzielnie od pretensyi za ulepszenie majątku, któ-
„ ra może być tylko udowodniona przez Akta inkwizycyi kalkulacyi i weryfikacyi na mieyscu —
„ Nakoniec: co się tycze żądania Vietinghoffowey o ukaranie Podkomorzego Burbę i Adwokatow Jego
„ za użycie przeciwko Jey i Familii Vietinghoffow w czasie odeycia sprawy wyrazow uszczypliwych
„ i nieprzyzwoitych, gdy Senat nie znajduie w tłumaczeniach się ze strony przeciwney, ani uszczy-
„ pliwych, ani też nie przyzwoitych wyrazow, zostawuie takową okoliczność bez uważenia — Dla
„ spełnienia takowego Dekretu posłać Sądowi Głównemu Wileńskiemu Témczasowemu Departamentu
„ przy zwrócie Oryginalney Sprawy Ukaz „ i Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Rząd-
„ zający Senat — ROZKAZALI: Dla należytego spełnienia wyroku Rządzącego Senatu 3go Departamen-
„ tu nastąpił NAYWYZEY potwierdzonego, z wypisaniem onego posłać Ukaz Sądowi Głównemu Wi-
„ leńskiemu témczasowemu Departamentu zwracając przynim i same dzieło przez tenże Sąd przysłane,
„ A dla objawienia zaś o tém komu należy, zalecić Ukazem Tamecznemu Gubernskiemu Rządowi —
„ Jakoweż dzieło przy témże Ukazie przesyła się. Dnia 4 Marca 1819 Roku (Autentyk podpisał) Ober Se-
„ kretarz Wasili Rebinin — na Stronicach poświadczył w obowiązku Sekretarza Tytularny Sowietnik
„ Andrzej Solodownikow — Powytczyk Grzegorz Kobylin.

Tłumaczył Jan Snarski Tytularny Sowietnik.